

Djevel- utdriveren

I Norge finnes det én, og i Italia rundt 350 eksorsister utnevnt av den katolske kirken. Fader Carmine er mester i faget.

NØKTERN: Fader Carmine mener at bare noen ytterst få av dem som hevder at de er besatt av djevelen virkelig er det.

HEMMELIG IDENTITET

En eksorsist utnevnt av den romersk-katolske kirken, virker i Norge.

Tekst: **IRENE PERONI**

Foto: **ALEX MASI**

ANSIKTET HENNES VRENGER seg til en forferdelig grimase. Hun utstøter en dyp, ekkel lyd som om hun skulle kaste opp. Den unge kvinnen, Caterina, ruller med øynene, ansiktet blir rødt og hun kaster seg med ett på gulvet, hvor hun spenner kroppen fremover og bakover med en tilsynelatende overnaturlig smidighet.

«Han vil ikke at jeg skal snakke med deg!» roper hun med det som klinger som en manns dype, hese røst. Presten styrter bort til henne, og begynner å be på latin: – In nomine patris et filii et spiritus sancti! Hun forsøker å slå ham og vrir seg på gulvet, mens han fortsetter å be med en stadig mer autoritativ stemme. «La

meg være i fred, la meg være i fred!» roper den dype stemmen.

Slik beskriver journalist Maria de Cristofaro en eksorsisme hun fikk være med på for noen år tilbake. Men foretas virkelig djevelutdrivelse i dette hypermoderne århundre?

– Antall eksorsister stiger kontinuerlig – behovet er økende på grunn av tidene vi lever i. Generelt er menneskenes samvittighet i villrede, og det er mye lidelse rundt oss, sier Fader Carmine de Filippis.

Den kraftige 55-årige munken med langt, grått skjegg leder oss gjennom en labyrint av mørke rom lyst opp av smale solstråler som siver inn gjennom trange vinduer. Vi er rett bak Kapusinerkirken i Via Veneto i Roma, mest kjent for sin nifse krypt – en serie underjordiske kapeller dekorert med bein og hodeskaller fra mer enn 4000 munker.

Fader Carmine er en av rundt 350 eksorsister som virker i den romersk-katolske kirken i Italia. Hver av dem er oppnevnt av biskopen som hans

menighet tilhører. Ikke alle liker å snakke med pressen – en av dem fortalte oss at hans overordnede hadde forbudt ham å snakke med journalister og henviste oss til Fader Carmine, som han omtalte som sin «mester».

– Besettelser skyldes nesten alltid påvirkningen av en hedensk, materialistisk, hedonistisk livsstil, sier kapusinermunken rolig. – Noen ganger søker folk selv denne påvirkningen; andre ganger forårsakes den av utenforstående gjennom negativ energi. Dette er et veldig mørkt univers, og vi eksorsister kan se konsekvensene: Hver gang djevlen er til stede, ser vi at folk blir bedre gjennom bønnene våre, eller til og med frigjøres helt.

Flest ustabile. Som så mange andre prester ble fader Carmine eksorsist mer eller mindre tilfeldig.

– Dessverre, understreker han. – Det var ikke akkurat slik at jeg søkte denne rollen.

Tidlig i hans presteembete, i 1983, kom han i en situasjon hvor han måtte

HOVEDSETET: Det er her, i Vatikanet, at reglene for eksorsisme vedtas. De ble sist revidert i 1999.

behandle en pasient som trodde han var besatt. Før han utførte sin første eksorsisme, måtte han søke biskopens tillatelse. Siden har han opparbeidet seg lang erfaring og opplevd ting som er vanskelige for ham å fortelle. Og likevel, fader Carmine innrømmer at ekte tilfeller av besettelse er sjeldne.

– Det er ikke lett å tallfeste, men la oss si at blant 1000 mennesker som mener djevelen har tatt bolig i dem, er bare ca. ti stykker. Blant de resterende 990 er 700–800 psykisk ustabile. Det kan være tilfeller av nevrose, suggesjon, hysteri, all slags paranoia.

– Det kan virke absurd, men ofte foretrekker folk å tro de er besatt av demoner enn å måtte søke behandling av en lege. Jeg forteller dem alltid: «Hør, det er bedre å være gal enn besatt!». Men du er nødt til å trå varsomt på dette området for ikke å såre følelsene deres.

Fader Carmine holder inne et par lange sekunder. Hans grønne øyne er fulle av medfølelse, og det er definitivt noe karismatisk ved denne veltalende,

artikulerte mannen hvis veiledning etterspørres av mange fortapte sjeler. Vi ser på hverandre uten et ord, og han vet med en gang hva jeg lurer på. De 10 blant 1000 – de han anser for virkelig å være besatt.

Han dveler.

– Noen ganger materialiserer gjenstander seg mens de utstøtes fra kroppene deres, under de smertefulle spasmenene, som om vedkommende var ved å dø, sier han i en alvorlig, men rolig tone.

– Det kan være hårlokker, knapper, stykker av glass eller tre, til og med insekter, som kakerlakker. Ting som har vært inni kroppen over lang tid, siden det hele startet. Jeg så en gang en kvinne spytte ut en slags frosk. Bare Gud vet hva slags dyr det var. Slike ting er veldig vanskelig å forklare.

Det er ikke lett å forestille seg hva som skjer under en full eksorsisme, men siden middelalderen har den katolske kirken identifisert noen gjenomgående elementer:

Ofre for besettelser fremviser van-

ligvis en eller annen form for overnaturlige krefter; de snakker språk de ikke kjenner; de kan avdekke fakta de ikke skulle vite; de snakker med forskjellige stemmer, opptre blasfemisk særlig hvis de blir konfrontert med hellige symboler, og, som fader Carmine nevner, kan de kaste opp gjenstander.

Eksorsisme på norsk. Selv i Norge, hvor alt virker så fredelig, ifølge fader Carmine, finnes det noen tilfeller av personer som mener de er besatt av onde ånder. Og selv her i landet finnes det en offisiell eksorsist – noen som er ansvarlig for, og spesialisert i, å fordrive demoner. Men, i motsetning til Italia, hvor Vatikanet har en spesiell hjelpelinje man kan ringe for å finne hvor den nærmeste eksorsisten holder til, er den norske eksorsistens identitet hemmelig.

– Den Onde finnes, og prøver å påvirke oss, og i visse tilfeller tar han makt over et menneske på en spesiell måte, og da kan vi snakke om beset-

Nå var det i synagogen deres en mann med en uren ånd. Han satte i å rope: «Hva vil du oss, Jesus fra Nasaret? Er du kommet for å ødelegge oss? Jeg vet hvem du er: Guds Hellige!» Men Jesus truet ånden og sa: «Ti stille og far ut av ham!» Og den urene ånden rev og slet i mannen, skrek høyt og fór ut av ham.

Markus 1: 23-26

telse. Vi kan ikke lukke øynene for denne realiteten, forklarer Pater Pål Bratbak, Oslo katolske bispedømmes pressetalsmann.

– Ethvert bispedømme i Den katolske kirke skal ha en egen utnevnt eksorsist, og det har også vi, men vi vil ikke bidra til hysteri. Bare tenk hvis hans navn skulle være offentlig, hvor mange forstyrrede mennesker ville ikke ringe ham, forklarer han.

– De aller, aller fleste som tar kontakt med oss, enten her i bispedømmet eller i menighetene, er folk som trenger psykiatrisk hjelp. Når noen kommer og sier de mener de er besatt, er det ikke slik at vi bare utfører eksorsisme med en gang – da må vedkommende først til en psykolog, og man må vite med sikkerhet at det ikke er en psykologisk forstyrrelse.

Pater Bratbak sier at i Norge forekommer det bare tre-fire ekte tilfeller i året. Blant dem som tar kontakt, er det også mange ikke-katolikker.

Forbudt for presse. De eneste som har adgang til utdrivelsesritualer i Italia, er offerets slektninger, og iblant noen hjelpere oppnevnt av presten for å holde pasienten under kontroll, ettersom denne ofte blir voldelig. Vatikanet har offisielt forbudt opptak fra eksorsismer, men tidligere journalist i Los Angeles Times, Maria de Cristofaro, fikk altså adgang.

– Det var ikke lett å finne en prest som lot oss overvære en eksorsisme, og jeg var ganske anspent mens jeg ventet på pasienten, forteller hun.

En høy, blond jente kom inn i rommet bak kirken hvor presten, fotografen og journalisten ventet på henne.

Den ungen kvinnen fra Bologna, Caterina, er nøyaktig det motsatte av det de hadde forventet hun skulle være: veldig vakker, sofistikert, veltalende – en tidligere ballerina fra den øvre middelklassen. Hun setter seg ned sammen med journalistene og

TIL UTDRIVELSEN: Den katolske eksorsist-boken, vievann, kors og en medaljong av Madonna er viktige gjenstander når demoner drives ut.

begynner å fortelle dem om bruddet med kjæresten og hvordan merkelige hendelser hadde funnet sted i livet hennes siden, noe hun mente skyldtes en djevelsk innflytelse. Så, plutselig, skjer forvandlingen som beskrevet i begynnelsen av denne artikkelen.

Caterina snakker med to ulike stemmer – hennes egen og den dype, uhyggelige som synes å pine henne. Stemmene veksler som i en virkelig dialog mellom to mennesker. «La meg i ro, gå vekk,» sier den tynne stemmen. «Du klarer aldri å kaste meg ut, du blir aldri kvitt meg,» svarer den mannlige røsten.

– Hadde jeg ikke vært til stede i rommet, ville jeg trodd det var en mann og en kvinne som hadde en voldelig krangel, sier Maria, som på den tiden assisterte Roma-korrespondenten til Los Angeles Times, Tracy Wilkinson, med en bok om eksorsismer. I denne prosessen fikk hun mulighet til å treffe dusinvis av eksorsister og ofre.

– Jeg forventet å møte mennesker med lav sosial status, med lite eller ingen utdannelse, men jeg måtte endre oppfatningen min. Vi møtte til og med en kvinnelig lege midt i tredveårene. Familien hennes, som bodde i en flott villa i Nord-Italia, gikk så langt

som til å dra ut samtlige madrasser i hagen og brenne dem. De var sikre på at et eller annet negativt ladet var gjemt inni dem.

Åndelig doktor. Eksorsister er like forskjellige som prester flest. Etter den nøkterne fader Carmine møter vi fader Igino Troiani, en varm, sprudlende og gestikulierende eldre prest.

– En eksorsist er bare en åndelig doktor, jeg helbreder åndelige lidelser, sier han.

Fader Troiani fører oss gjennom San Claudio-kirken, få meter unna Romas mest populære shoppinggate, Via del Corso, og inn i bakrommet hvor eksorsimene finner sted. Et rundt bord er omgitt av noen stoler, en gammeldags, mørkerød fløyelssofa, et skap og et stort maleri som illustrerer Madonna med Jesusbarnet.

– Selvsagt eksisterer djevelen: Hvis du leser Det Gamle og Det nye testamente og fokuserer på Jesus, kan du se at han nedkjemper det onde. Og du kan se ham be, helbrede, gjenopplive de døde – og jage bort demoner. Jesus overviner Satans krefter og oppretter Faderens Kongerike.

På vår forespørsel åpner han skapet og viser oss gjenstander han benytter

**«En eksorsist er
bare en åndelig
doktor, jeg helbreder
åndelige lidelser»**

Fader Igino Troiani

HÅPETS DØR: San Claudio-kirken ligger midt i Romas travleste handlestrøk. I bakrommene utfører prestene eksorsisme.

«Vi tilbyr ikke utdrivelse av onde ånder»

Biskop
Per Oskar
Kjølaas

under rituallet. Det er en aspersion (sprinkler for vievann), et krusifiks, en rund medaljong av Madonna og, selvsagt, den ultimate eksorsist-boken *Ritualer for eksorsisme og bønner for særlige omstendigheter*. Pasienten ligger ned på sofaen, og presten bærer et langt lilla skjerf, langt nok til å legge det rundt pasientens skuldre.

Som fader Carmine, mener fader Troiani at de fleste mennesker som påberoper seg å være det, overhodet ikke er besatt av demoner. I henhold til de reviderte ritualene for eksorsisme, nedfelt av Vatikanet i 1999, skal alle eksorsistene samarbeide med en psykiater og en psykolog. Ikke alle gjør det, men fader Troiani nevner to leger – begge katolske, selvsagt – som han henviser pasienter til dersom han tror de har mentale problemer.

– Hvordan kan du fastslå om noen er besatt av djevelen?

– Hvis vedkommende ikke ber sammen med meg og faller inn i transe, er det besettelse. Og når han eller hun våkner opp fra transen og

begynner å be med meg, er han befridd. De har også en sterk aversjon mot vievann, som brenner huden deres når du spruter det på dem.

For øyeblikket har Fader Troiani tre pasienter som han antar er virkelig besatt av demoner. Mange flere av dem som oppsøker ham for hjelp, er simpelthen fiksert, forklarer han, det være seg på penger, sex eller makt.

Selv om det er mange katolske psykologer og psykiatere som er villige til å samarbeide med eksorsister og ikke ville nøle med å sende dem sine mest håpløse pasienter, er det også noen som mener at eksorsisme er direkte skadelig.

– Eksorsisme er en veldig traumatisk opplevelse – forestill deg hvordan en troende som er overbevist om at hun har vært i kontakt med djevelen kan føle seg, forteller Armando de Vincentiis, en 40-årig psykoterapeut fra Taranto i Sør-Italia.

– Dette er skadelig for enhver mentale helse, for uansett hva som vil skje gjennom livet, vil vedkommende

alltid ha en tendens til å tolke hendelser i et overnaturlig lys, eller som om de var forårsaket av djevelen.

Ofte i Norge. Biskop Per Oskar Kjølaas fra Nord-Hålogaland bispedømme bekrefter at også prester i Den norske kirke ofte får henvendelser fra folk som tror de er besatt av onde krefter.

– Vi har ikke hatt en ordning for dette, som Den katolske kirke har, sier han. – Det vi tilbyr, er vanlig forbønn for mennesker som føler at et hjem eller et visst sted er utrygt, men ikke utdrivelse av onde ånder. Det har man nok mer tatt i sjelesorgens rom, eller henvist videre til psykiatrien. Men vi har ingen rapporteringsordning for slike tilfeller.

Tall finnes altså ikke, men det er ikke vanskelig å skjønne at dette er et ubehagelig emne for begge kirker.

– Et tema som blir behandlet med stor forsiktighet, og i det lukkede rom, avslutter Biskop Kjølaas.

amagasinet@aftenposten.no

Gad Jul

JULEKAFFEN SIDEN 1799